

Regelbunden tillsyn i Blattnicksele skola

Förskoleklass

Årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sorsele kommun och besökt Blattnicksele skola den 25 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 8 mars 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga Skolinspektionen.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Blattnicksele skola, dels den information som samlats in under besöket. I Blattnicksele skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tabell 1: Antal elever på Blattnicksele skola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	3
Grundskola	45
Skolbarnsomsorg	8

Källa: Kommunens uppgifter

Blattnicksele skola ligger belägen i byn Blattnicksele, cirka 23 km från Sorsele tätort. Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. För verksamheten

ansvarar en rektor, som är ansvarig för all skolverksamhet i kommunen och har sitt kontor på Vindelälvs skolan i Sorsele.

Vid skolan finns två klasser. Den ena med elever i årskurs 1–3, den andra med elever i årskurs 4–6. Två lärare ansvarar för verksamheten, en klasslärare för vardera klassen. En dag i veckan har eleverna i årskurs 3–6 undervisning vid Vindelälvs skolan i Sorsele. Där läser eleverna bland annat slöjd, delar av matematik- och naturkunskapsundervisningen och teknik. Verksamheten för eleverna i årskurs 1 är schemalagd under 4 skoldagar. Skolan har en utemiljö som erbjuder goda möjligheter till lek och spel. I skolans lokaler finns matsal och ett skolbibliotek. Förskoleklassens verksamhet bedrivs inte i skolans lokaler utan tillsammans med förskolan.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Blattnicksele skola genomför nationella prov i årskurs 5. Drygt hälften av eleverna uppnår inte godkänt resultat i matematik för 2007. I engelska nådde alla elever målen och i svenska är det några elever som inte når målen i svenska. Skolan har få elever och antalet genomförda nationella prov är därmed lågt och ger inte underlag för någon jämförande statistik inom skolan. Sammanställningar och analys av resultaten för de nationella proven i matematik, engelska och svenska redovisas tillsammans med resultaten för Blattnicksele skola och Vindelälvs skolan i kommunens kvalitetsredovisning.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en framtätsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering
Enligt läroplanen ska lärarna vid bedömning av elevernas kunskapsresultat och kunskapsutveckling utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i läroplan och kursplaner och göra en allsidig bedömning av deras resultat. Vid Blattnicksele skola arbetar två lärare. Det är viktigt att det finns möjlighet att diskutera de med andra lärare och andra skolor i kommunen om de kunskapskvaliteter som läroplanen och kursplanen tar upp. Detta för att säkerställa en likvärdig bedömning av elevernas kunskapsresultat och kunskapsutveckling. Det finns en ambition inom Sorsele kommun att flera lärare ska bedöma de nationella proven i årskurs 5 för att öka likvärdigheten. Ett arbete som Skolinspektionen ser positivt på.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Samverkansformerna mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan. Samarbete ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

Vid Blattnicksele skola bedrivs förskoleklassens, förskolans och fritidshemmets verksamhet i egna lokaler. Samverkan sker endast i begränsad omfattning. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla samverkansformer med förskoleklass, förskola och fritidshem enligt intentionerna i läroplanen.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Skollagen föreskriver att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Beslut om särskilt stöd fattas av rektorn. Om det genom uppgift från skolans personal, en elev, elevers vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds.
Vid intervju med lärarna framkommer att det vid Blattnicksele skola finns elever som kan ha behov av särskilt stöd utan att behov utretts och eventuella åtgärder vidtagits. Rutinerna för att uppmärksamma och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd är otydliga. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver åtgärda detta och rektorn måste ta ansvar för detta arbete.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Om utredningen av en elevs eventuella behov av särskilt stöd visar att eleven behöver det, ska rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevers vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Vid intervju med lärarna framkommer att det vid Blattnicksele skola finns elever som kan ha behov av särskilt stöd men som inte har något åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer att detta måste åtgärdas. Rektorn ansvarar för att behovet utreds och att åtgärdsprogram utformas utifrån behov. Mer att läsa om utformning och innehåll i åtgärdsprogram finns i Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling ska varje skola upprätta en likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen ska följas upp och utvärderas i kvalitetsredovisningen och arbetet enligt planen ska vara tydlig i skolans praktik. Även eleverna ska vara aktiva i uppföljning och bearbetning av likabehandlingsplanen.

I Sorsele kommun finns en likabehandlingsplan som är gemensam för skolorna i Sorsele kommun. Däremot finns ingen likabehandlingsplan upprättad för Blattnicksele skola och de behov som finns där. Kommunens plan innehåller mål och visioner för likabehandlingsarbetet, definitioner av begrepp, ansvarsområden och rutiner, exempel på förebyggande insatser samt en beskrivning av åtgärder vid fall av kränkning och mobbning. Likabehandlingsplanen saknar dock tydlig koppling till en kartläggning och analys av de behov som finns vid Blattnicksele skola. Planen beskriver inte heller de insatser som ska påbörjas och genomföras

under det kommande året för att sträva mot uppsatta mål och visioner. Hur det kontinuerliga arbetet utifrån likabehandlingsplanen följs upp och utvärderas framgår inte heller. Skolinspektionen vill även uppmärksamma skolan på att planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever. Ett arbete som ska anpassas till elevernas ålder och mognad.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Mer att läsa om utformning och innehåll i likabehandlingsplaner finns i Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2007:07).

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Undervisning i svenska som

andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Svenska som andraspråk kan därutöver anordnas som språkval, som elevens val, eller inom ramen för skolans val.

Vid Blattnicksele skola hålls undervisning i svenska som andraspråk för en elev under en lektion i veckan. Detta efter beslut av rektorn. Vid skolan finns ytterligare elever inom kategorierna, elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Dessa elever får ingen undervisning i svenska som andraspråk. Vidare finns ingen utredning om sådan undervisning behövs för dessa elever.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste utreda behov om undervisning i svenska som andraspråk och anordna detta i enlighet med förordningen.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska det finnas rektorer för ledning av utbildningen i skolan. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar också för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Skolorna i Sorsele kommun ligger i ett stort geografiskt område. Rektorn för Blattnicksele skola ansvarar för samtliga skolor i kommunen och har sitt kontor på Vindelälvs skolan i Sorsele tätort. Rektorn är nytilträd från och med höstterminen 2008. Skolinspektionen vill poängtera vikten av att rektorn ges rimliga förutsättningar att hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet vid respektive skola för att kunna utveckla sin roll som pedagogisk ledare. Detta arbete innefattar såväl elevernas kunskapsresultat, resultaten av arbetet med normer och värden som resultatet av skolans lednings- och kvalitetsarbete.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska beslut om särskilt stöd fattas av rektorn. Om det genom uppgift från skolans personal, en elev, en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas. Vid intervju med lärarna framkommer att det vid Blattnicksele skola finns elever som kan ha behov av särskilt stöd utan att behov utretts, åtgärdsprogram utformats och eventuella åtgärder vidtagits. Ansvar för att uppmärksamma och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd vilar i stor utsträckning på lärarna och några tydliga rutiner för att uppmärksamma, utreda och besluta kring elever med behov av särskilt stöd finns inte. Skolinspektionen bedömer att detta måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Kommunen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Vid Blattnicksele skola känner lärarna sin verksamhet och sina elever väl och diskussioner om skolans resultat och utvecklingsarbete pågår inom personalgruppen. Vid skolan finns exempel på uppföljning och analys av verksamheten. Dock finns ingen sammanställning av detta material som underlag för avstämning av verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att Blattnicksele skola behöver diskutera de kunskapskvaliteter som läroplanen och kursplanen tar upp, inom skolan och med andra skolor i kommunen. Detta för att säkerställa en likvärdig bedömning av elevernas kunskapsresultat och kunskapsutveckling. Det finns en ambition inom Sorsele kommun att flera lärare ska bedöma de nationella proven i årskurs 5 för att öka likvärdigheten. Ett arbete som Skolinspektionen ser positivt på. Vidare bedömer skolinspektionen att skolan bör fördjupa analysen av hur skolans resultat har utvecklats över tid och utnyttja den analysen i utformningen av undervisningens organisation, innehåll och arbetssätt. Rektorn måste, som pedagogisk ledare för verksamheten, ta ansvar och skapa rutiner för kvalitetsarbetet så att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder utvecklas och prövas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Kommunen ska sträva efter att göra kvalitetsredovisningar som upprättats för verksamhet i kommunen kända och enkelt åtkomliga för var och en. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för skolan har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska även uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Verksamheten i Blattnicksele skola redovisas i en kvalitetsredovisning som är gemensam för hela kommunen men skolan har ingen egen kvalitetsredovisning utifrån de krav som förordningen ställer. Detta måste skolan åtgärda. Mer att läsa om utformning och innehåll i kvalitetsredovisningar finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2008-12-08 Umeå

Pär Axelsson

Pererik Hagberg